

UHK 2025 HASAT ÖNCESİ HUBUBAT KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

Kongre 26 Nisan 2025 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Toprak Mahsulleri Ofisi, Kızıltepe Ticaret Borsası, Mardin Ticaret ve Sanayi Odası, Mardin Organize Sanayi Bölgesi, Kızıltepe Ticaret ve Sanayi Odası, Nusaybin Ticaret Borsası ve Dicle Un Sanayicileri Derneği'nin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Kongreye Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı katılım sağlamış, açılış konuşması gerçekleştirmiştir. Sayın Bakanımız; Üretim planlaması, sözleşmeli üretim, tarım arazilerinin etkin kullanımı, üretimin kayıt altına alınması ve yeni destekleme modeli ile ilgili düzenleme ve uygulamalardan bahsederek bunların hayata geçtiği son bir yıldaki gelişmeleri aktarmıştır. Sayın Bakan TARSİM kapsamında tarım sigortası ve gelir kaybı sigortasında yüksek devlet katkıları ve iklim değişikliği kaynaklı sorunlar nedeni ile sigorta yaptırmanın önemi üzerinde durmuş, Türkiye Tarım Sektörünün durumu, son 20 yılda bitkisel üretim ve özellikle tahıl üretimindeki gelişmeler, tarımsal GSH ve tarımsal dış ticarete rekor düzey hakkında bilgi verip, GAP yatırımlarının önemi ve hızla tamamlanması vurgusu yanında TMO'nun alım politikaları ve yeni sezona hazırlık ile ilgili ayrıntılı değerlendirmelerde bulunmuştur. Açılış bölümünde sırasıyla; UHK Yönetim Kurulu Başkanı Sn Özkan TAŞPINAR, Kızıltepe Ticaret Borsası Başkanı Sn Mehmet ŞAHİN, Mardin Milletvekili Sn Muhammed ADAK, Mardin Milletvekili ve TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Üyesi Sn Faruk KILIÇ, Mardin Valisi Sn Tuncay AKKOYUN da birer konuşma yapmışlardır.

Açılış Bölümünü müteakip Sayın Bakan ve beraberindekiler Kongreye stantları ile katılan firmaları ziyaret ederek, sektörel diyaloglarda bulunmuşlardır. Kongreye TMO Genel Müdürü Ahmet GÜLDAL, BÜGEM Genel Müdürü Uğur ERDEM, Tarım Reformu Genel Müdürü ve TARSİM YK Başkanı Dr. Osman YILDIZ, Kızıltepe Ticaret Borsası, Mardin Ticaret ve Sanayi Odası, Mardin Organize Sanayi Bölgesi, Kızıltepe Ticaret ve Sanayi Odası, Nusaybin Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve Meclisi Üyeleri ile Dicle Un Sanayicileri Deneği Üyeleri, UHK Yönetim Kurulu Üyeleri, Ülkemizin dört bir yanından sektör temsilcileri olmak üzere 400'ün üzerinde kişi katılım sağlamışlardır. Kongrede 4 oturum halinde, 16 bildiri sunulmuş, ilgili sektörün tamamının temsili ile gerçekleşmiştir. Kongrede konuşmacılar ve sektör temsilcileri sahalari ile ilgili tespitler yanında sorunlar ve çözüm önerilerini de dile getirmişler ve katılımcılar ile değerlendirmişlerdir. Özellikle Sektör Analizleri, Hububat ve Mamullerinde Yenilikçi Yaklaşımlar, Tarım Sigortası ve Tarımsal Finansman bu kongreyi farklı kılan özgün yönler olmuştur.

TESPİTLER

1. Kongrede dünyada yaygınlaşan salgınlar, savaşlar ve artan kırılganlıklar ve kutuplaşmalar, ticaret rotalarında yoğunlaşan sorunlar ile iklim değişikliğinin etkisiyle artan afetlerin tarımın stratejik bir sektör olduğu yargısının dünyada ve ülkemizde daha güçlü olarak dile getirildiği ve kabul gördüğü hususu ortak ses halinde dile getirilmiştir.
2. Ülkemizde tarım sektörünün son 20 yılda özellikle de son yıllarda gücünü tedrici olarak artırdığı değerlendirilmiştir. Sektörün 2024 yılında yaklaşık 74 milyar dolarlık tarımsal hasıla ile Avrupa'da 1.sırada, dünyada ilk 10 ülke arasına yer alması da bunun önemli göstergesi olarak belirtilmiştir. Kendine yeterliliğin tüm dünyada kabul edilen ölçütünün dış ticaret fazlası olduğu, Ülkemizin de 32,9 milyar tarımsal ihracat ve yaklaşık 10 milyar dolar dış ticaret fazlası vererek

(%150 ihracatın ithalatı karşılama oranı) tarımda kendine yeter ülke olduğu tespitinin altı çizilmiştir.

3. Bitkisel üretimde 2023 ve 2024 yıllarında sırasıyla 138,6 ve 137 milyon tonluk üretim ile tüm zamanların rekorunun kırıldığı tespiti yapılmıştır. Bitkisel üretimin en büyük grubu olan Tahıl üretiminin ise 2023 ve 2024 yıllarında sırasıyla 42,2 ve 39 milyon tona yükseldiği, dış ticaretinin gelişme gösterdiği ve fazla verdiği vurgusu ile bu gelişmelerde uygulanan politikalar, üretilen bilgi ve teknolojiler, teknik hizmetler, özel sektör, üretici örgütleri ve çiftçilerimizin etken olduğunun altı çizilmiştir.
4. Ülkemizde ilk defa üretim planlamasına 2024 yılının Eylül ayından itibaren aralarında buğday ve mısırın da olduğu 13 stratejik ürün ve bir ürün grubunda geçildiği, ayrıca desteklerin basitleştirilip, üretim planlaması ile ilişkilendirildiği, atıl tarım arazilerin üretimde yer alması, üretimin kayıt altına alınması ve bu kapsamdaki diğer düzenlemelerin son derece önemli olduğu vurgusu yapılmıştır.
5. İklim değişikliğinin de etkisi ile giderek sıklığını ve şiddetini artıran afetlerin tarım sigortasını daha da önemli hale getirdiği, TARSİM üzerinden yapılan sigortalarda devlet desteğinin %70'lere vardığını, sigorta maliyetinin hububatta dekara 65 TL gibi düşük düzeyde olduğu belirtilmiştir. Buğday ve arpada uygulanan gelir koruma sigortasının da dikkate alınarak TARSİM sigortası yaptırmanın zarureti dile getirilmiştir.
6. Ülkemizin konumunun önemli tahıl üretim ve ticaret merkezi olan Karadeniz'e yakınlığı kaynaklı lojistik avantajlar da eklenince, uygun hammadde temin edip, işleyip mamul olarak ihraç etme potansiyeli artırdığı, dahilde işleme kapsamında hammadde ithal edip, mamul olarak satışının ticaretin genel kuralı olduğu vurgulanmıştır. Bu uygulamayı klasik ithalat olarak görüp, her platformda Türkiye buğday ithal ediyor söylemlerinin, tahıl ve tahıla dayalı ürünlerde dış ticaret fazlası veren bu ürün grubu için ticaretin kuralları ve gerçeklerle uyuşmadığı tekraren belirtilmiştir.
7. Stratejik buğday ürününün ekim alanının giderek artmakta olduğunun (6,8 milyon hektardan, son üç yılda 7,6 milyon hektara yükseldiği) önemine değinilmiş ve bu artış trendinin devamının gerekliliğine vurgu yapılmıştır. Ülkemizde makarnalık buğday ekilişinde azalış, ekmeçlik buğday ekilişinde artma olacağı öngörülmektedir.
8. TMO'nun 2023 ve 2024 üretim sezonlarında rekor denilecek düzeylerde alımlar yaptığı ve yeni üretim sezonuna olabilecek üretim düşüşünden etkiyi ortadan kaldıracak ve piyasa düzenleme görevini etkin bir şekilde yürütecek tahıl stokları ile girmesinin memnuniyeti ve gıda güvencemiz ve arz güvenliğimiz açısından önemi dile getirilmiştir. TMO alımlarında ortalama protein oranlarının stabil bir seviye yakaladığı (%12,5-12,7) ve Borsa alımlarına paralel seyir takip ettiği, süne tahribatlı tane oranının da düşük düzeyde (%1,3) ve Borsa alımları ile aynı düzeyde olduğu, kalitede belirli bir seviyenin tutturulduğu ifade edilmiştir. TMO'nun depolamada; çelik silolar, mekanize ufki depolar, yarı mekanik depolar, çelik hangarlar, modern açık depolama üniteleri, tahıl torbalama sistemleri, polietilenli açık yığınlardan yararlandığı, fire oranlarının kabul edilebilir sınırların altında olduğu ve yapılan spekülasyonların bilimsel gerçeklerden uzak olduğu vurgusu yapılmıştır.
9. Buğday açısından bu üretim yılının iklim parametreleri yönüyle değişkenlik gösterdiği, kurak bir sonbahar, düşük yağışlı bir kışın ardından oldukça kurak bir Mart ile son 65 yılın en kurak yılının gerçekleştiği, buna karşılık Nisan ayının ilk yarısının geçen yılların ve uzun yılların oldukça üzerinde yağış aldığı tespiti yapılmıştır. Sıcaklıkların ise Sonbahar ve Kışta uzun yıllar düzeyinde, Mart'ın daha sıcak ve Nisan'ın ilk yarısının ise serin geçtiği bildirilmiştir. Özellikle Nisan 10-

12'si arasında yer yer -15 dereceyi bulan düşük sıcaklıkların buğdaylarda lokal zararlara sebep olduğu, bu zararların özellikle İç Anadolu ve Geçit Bölgelerinde erken ekimlerde, gereksiz ve aşırı sulama yapılan ve bölgeye adapte olmamış çeşitlerin ekilmesi sonucu aşırı gelişmenin olduğu tarlalarda daha fazla olduğunun altı çizilmiştir. Yağış miktarı ve dağılımının bölgelere göre değişkenlik gösterdiği, en dezavantajlı bölgelerin sırasıyla Güneydoğu Anadolu, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgeleri, en iyi yağış alan bölgenin ise Karadeniz olduğu tespiti yapılarak, buğday rekoltesinin uzun yıllara göre (20 milyon ton) %6,75 azalarak 18,650 milyon ton olacağı öngörüsünde bulunulmuştur.

10. Karadeniz'in tahıl stratejisi bölgesel değil küresel dengeleri de etkileyen bir öneme sahiptir. Karadeniz tahıl üretimi ve ihracatında stratejik konumda, Türkiye ise diplomatik ve lojistik yönüyle kritik aktördür. Küresel ısınma ve iklim değişikliğinin Karadeniz havzasını daha önemli hale getirdiği, bu bölgelerde verimlilik düzeyinin arttığı ve sürdürülebilir tarımın kuzeye kaymakta olduğu değerlendirilmiştir.
11. Dünya buğday üretiminin 800 milyon tonu aşması, Rusya Federasyonu'nda olumsuz iklim koşulları sebebiyle üretimin azalması, Ukrayna'da artması beklenilmektedir. Karadeniz'de buğday, arpa ve mısır fiyatları artış eğilimindedir. Buğdayın 255-260 dolar/ton, arpa ve mısırın 235-240 dolar/ton'dan alıcı bulduğu bildirilmiştir.
12. Türkiye'nin son 10 yıldır dünya un ihracatında ilk sıradaki yerini koruduğu ve un ihracatının 3 milyon ton düzeyinde olduğu, 195 ülkeye ihracat yapıldığı üzerinde durulmuş, 2023 yılında 32,3 milyon tona ulaşan işleme kapasitesinin, 2024'te 28,4 milyon tona gerilediği, 2025'te de daralmanın devam edileceği bildirilmiştir. Sektördeki daralmanın, global ve ulusal bazdaki ekonomik ve mali daralmalar ile uygulanan dış ticaret tedbirlerinin rol oynadığı ve fabrika kapanmaların söz konusu olduğu üzerinde durulmuştur. Un ihracatı 2023 yılında 3,6 milyon ton ile tüm zamanların rekorunu kırarken, bu değer 2024 yılında 3 milyon ton sınırına geri döndüğü, un ihracatını artırmada zorlanılan bir süreç yaşandığı değerlendirilmiştir. Un ihracatında ilk 5 ülkenin; Irak, Suriye, Somali, Cibuti ve Venezuela olduğu, şartların normalleşmesine paralel olarak Suriye pazarındaki artışın kayda değer olduğu, Rusya'nın un ihracatında artan performansının dikkatle izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.
13. Ülkemizde makarna sektöründe faaliyet gösteren 25 fabrika bulunduğu, kurulu kapasitenin 3 milyon ton olduğu, makarna üretiminin tedrici olarak 2024 yılında 2,1 milyon tona ulaştığı, makarna üretim kapasitesinin ise 3,3 milyon ton olduğu belirtilmiştir. Sektörün ihtiyacı olan makarnalık buğdayın ülke içerisinde karşılandığı, makarna ihracatında ABD ile İtalya'dan sonra ikinciliği paylaştığı, Türkiye makarna ihracatında birim fiyatın ton başına 628 dolar iken, İtalya'nın 1586 dolar olduğu, 2024 yılında makarna ihracatının miktar ve değer olarak (1,448 milyon ton ve 933 milyon dolar) arttığı, ihracat birim fiyatının ise azaldığı tespitleri yapılmıştır.
14. Türkiye karma yem üretiminin 2009 yılından itibaren geometrik artış göstererek 2024 yılında 23,9 milyon tona ulaştığı, bu artışta en büyük payı büyükbaş ve küçükbaş hayvan yemine aldığını, bunu kanatlı yemlerin izlediği, hammadde ithalatı yapan bir sektör olduğu ve ithalat oranının son yıllarda %51-54 düzeyinde yatay seyrettiği, en çok ithalatın soya ve küspesi ile mısır ve ürünlerinde olduğu tespiti yapılmıştır.
15. Hazır yemek sektörünün pandemi ile başlayan süreç ve sonrasında global olarak hızla geliştiği, ülkemizde de paralel gelişmelerin olduğu belirtilmiştir. Hazır yemek sektöründe tahılların; dolgu malzemesi/lezzet verici, besin kaynağı, kıvam artırıcı, alternatif ürün inovasyonu amaçlı önemli kullanım alanı bulduğu vurgusu yapılmıştır. Yeni gıda trendleri olarak, sağlıklı ve lezzetli ürünlere ilgi, proteince zengin ürünler, fonksiyonel gıdalar, bitki bazlı beslenme, lokal ve global tatların

ön plana çıktığı bilgisi paylaşılmıştır. Dünya genelinde her yıl yüz binin üzerinde, ülkemizde binlerce tahıl içeren yeni ürün lansmanı yapıldığı; bunların kahvaltılık gevrekler, hazır yemekler, pastacılık ürünleri ve bebek mamaları olduğu ortaya konulmuştur.

16. Furfuralın aralarında mısır koçanı, buğday sap ve samanı, çeltik ve yulaf kavuzları gibi tarımsal atıkların da bulunduğu, çok sayıda bitkisel ürün ve atıklarından elde edilen değerli bir sanayi ürünü olduğu ve ülkemiz ihtiyaçlarının ithalatla karşılandığı, dünya ticaret dış değerinin giderek arttığı bildirilmiştir. Furfuralın; endüstriyel üretim prosesleri, yeni teknolojiler ve gelişmeler, kullanım alanları, tarımda kullanımı, pazar analizi ve ekonomik değeri, gelecek perspektifleri ve araştırma gereksinimleri üzerinde ayrıntılı değerlendirmelere yer verilmiştir.
17. Akıllı teknolojilerin hububat tarımında çok farklı kullanım alanları olduğu; uydu destekli otomatik dümenleme, bölüm kontrolü ve değişken oranlı gübre ve ilaç dağıtımı, dron kullanımı, biçerdöverlerle verim haritalama, tarım robotları gibi değişik uygulamaların mevcut olduğu, iş gücü ihtiyacını azaltma, girdi kullanımını düşürme, verimliliği artırma, çevreyi koruma gibi faydaları ile ülkemizde giderek kullanımlarının yaygınlaştığı bildirilmiştir. KTO Karatay Üniversitesi Akıllı Teknolojiler Merkezinin (AKİTEK) İPA desteği ile kurulduğu, mevcut makinaları akıllı teknolojilerle buluşturulduğu ya da yeni akıllı makinaların tasarlandığı, farklı testlerin yapıldığı ülkemizde tek merkez olduğu, tarım makineleri sektörü ile çok sayıda proje yapıldığı ve yenilerinin yürütülmekte olduğu örnekleriyle ortaya konulmuştur.
18. Ülkemizde fiili lisanslı depo kapasitesinin 12,243 milyon tona ulaştığı, TÜRİB'in faaliyete geçişinden buyana 270 milyar TL işlem hacmi, 49 milyon ton işlem miktarı ve 1,278 milyon adet ELÜS alım satım işlemi gerçekleştirdiği beyan edilmiştir. 13 Ocak 2025'ten itibaren ELÜS piyasasında aracılı sisteme geçildiği, TURİB Vadeli İşlem Borsasının Ocak 2026'da faaliyete geçeceği, TÜRİB Teverrük piyasası ile ilgili GİB ve KGK ile görüşmelerin devam ettiği ortaya konulmuştur. Ürün İhtisas Borsacılığında TÜRİS ve aracılı yapıya geçişin yeni dönemin gelişmeleri olduğu ve ayrıca yapay zekâ destekli piyasa gözetiminin de önemli yenilik olduğu vurgulanmıştır.
19. Kırsalda sanayileşme sonucu, şehirlere akımın gerçekleştiği ve bunun sonucunda nüfus azalması ve yaş ortalamasının artmasına paralel olarak iş gücü sıkıntısı yaşandığı ortaya konularak, çözümün akıllı teknolojiler, dijitalleşme ve otomasyondan geçtiğini, bu sistemler için de tarım alanında eğitilmiş insan kaynağına ihtiyaç duyulduğu dile getirilmiştir. İnsan kaynağı olarak genç/kadın/eğitilmiş insan üçlüsü üzerinde durularak, bu üç kavramın birlikte değerlendirilmesi üzerinde durulmuş, yaşam koşullarının, sosyal ve kültürel donatıların ve diğer alt yapının geliştirilmesinin bu vasıftaki insanları kırsalda tutmak için şart olduğu, uygulanan hibe, destek ve kredi programlarında önceliklendirme, indirim ve desteklerdeki pozitif yaklaşımın güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Eğitimle ilgili uygulama önerileri, iş kurma ve sosyal güvenlikle ilgili talepler, akıllı teknoloji yaklaşımları gibi farklı değerlendirmelerde bulunulmuş, tarımın geleceğinin genç/kadın/tarımsal eğitilmiş insan kaynağından geçtiği üzerinde tekrar durulmuştur.

ÖNERİ ve TALEPLER

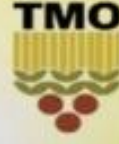
1. Karadeniz Bölge Ülkelerini kapsayan "Karadeniz Gıda Güvenliği Zirvesi" düzenlenmesi ve Türkiye'nin bu zirveye liderlik yapması önerilmiştir.
2. Küresel ısınma ve iklim değişikliğinin Karadeniz havzasını daha önemli hale getirmekte olduğu, verimlilik düzeyinin arttığı ve sürdürülebilir tarım imkanının giderek kuzeye doğru kaydığı gerçeğinden hareketle, özel sektörün başta bu ülkeler olmak üzere yurtdışında arazi kiralayarak

arz açığı olan ürünleri üretmek veya re-export amaçlı üretim yapmak için arazi kiralamaları konusunda ülkesel program oluşturulmasının önemi vurgulanmıştır.

3. Stratejik öneme sahip buğdayda dünyadaki gelişmeler ve sektörel kırılganlık göz önünde bulundurularak müdahale fiyatlarının belirlenmesinde maliyeti göz ardı edecek bir yönelime sebebiyet verilmemesi, fark uygulamasının güncellenerek devam ettirilmesi talep edilmiştir.
4. Hububata işleyen tüm sektörlerde yenilikçi ürün ve alternatif hammaddelerin üzerinde çalışılmasının gerekliliği ortaya konulmuştur. İşleme tesislerinde rekabetçilik ve sürdürülebilirlik için dijitalleşmeye gidilmesi tavsiye edilmiştir.
5. TÜRİB Teverrük Piyasasının toplumsal beklentinin yüksekliği dikkate alınarak uygulamaya alınması, TÜRİS ve Aracılı yapıya geçiş ve yapay zekâ destekli piyasa gözetiminin üzerinde hassasiyetle durulmasının gerekliliği, lisanslı depoculuktaki kapasite artışı ve süreç ve mevzuattaki geliştirici, iyileştirici ve yenilikçi çalışmaların devamı talep edilmiştir.
6. Üretim planlaması ve ilişkili uygulamalar önemli görülmüş ve sürecin devamının desteklenmesinin gerekliliği vurgusu yanında, Güneydoğu Anadolu ve Mardin ili özelinde ikinci ürün tarımında seçeneğin bitki türü bazında kısıtlı olduğu, mısır tarımının sistematik olarak yapıldığı, karlı bir üretim seçeneği olduğu gerçeğinden hareketle üretiminin desteklenmesine devamı talep edilmiştir. Bölgedeki mevcut sulama yatırımlarının hızlandırılması ve yenilerinin programa alınması istenmiştir.
7. Başta mısır somağı, tahıl sap ve samanı ile çeltik ve yulaf kepeği olmak üzere birçok bitkisel artıktan üretilen ve endüstride önemli kullanım alanları bulunan Furfural ticaretinin dünyada önemli bir ekonomik büyüklüğe ulaştığı, ülkemizin ise ihtiyaçlarını ithalatla karşıladığı gerçeğinden hareket edilerek, ülkemizde üretim yapılması için akademik ve endüstri şirketlerinin iş birliklerinin artırılması önerisinde bulunulmuştur.
8. TMO'nun bu üretim yılına da nitelikli depoları, lisanslı depolar, kiralanan depolar ve gerektiğinde polietilen örtülü açık depo alanları ile tahıl alımı ile ilgili hazırlıklarını yaptığı bilgisi, önemli görülmüş ve piyasa düzenleyici rolünü, özel sektörün de varlığını koruyacak şekilde denge eksenli devam ettirmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.
9. Un ihracatı ve tahıla dayalı diğer ürünlerin ihracatında Kuzey Irak dışında, Merkezi Yönetimin kontrolünde olan bölgelere yüksek vergiler ve bürokratik zorluklar nedeniyle güçlükler yaşandığı, sorunun hükümetler nezdinde çözülmesi istenilmiştir. Suriye ile artan un ticaretinin dikkatle izlenmesi ve diplomatik ilişkilerde hassasiyet gösterilmesi beklentisi dile getirilmiştir.
10. Un sektöründe 2024'te daralma olduğu, 2025'te de daralmanın devam edileceği ve bu daralmada Global ve ulusal bazdaki ekonomik ve mali daralmalar ile uygulanan dış ticaret tedbirlerinin rol oynadığı ve fabrika kapanmaların söz konusu olduğu gerçeğinden hareketle, DIR kapsamındaki ihracat ile ilgili dış ticaret tedbirlerinin gözden geçirilmesi talep edilmiştir.
11. Son yıllarda makarnalık buğdayın ihtiyacın üzerinde üretildiği, önemli miktarda ihraç edildiği ve üretiminin azalma eğiliminde olduğunun altı çizilerek, dünyanın en kaliteli hammaddesini ürettiğimiz bu üründe üretimin azalmasının bu hızla devamı halinde, ihtiyacın yeniden oluşması durumunda geri dönüşümün zor olacağı gerçeğinin göz önünde bulundurularak, İtalya'nın yüksek ihracat birim değeri örneğinde olduğu gibi birim ihracat değeri yüksek makarna üretilerek, yeni pazarlara yönelmesi (Japonya gibi) gerektiği sektör tarafından güçlü bir şekilde ortaya konulmuştur. Ayrıca ülkemizde en kaliteli makarnalık buğdayların Güneydoğu Anadolu Bölgesinde üretilmesi sebebiyle, üretim planlaması kapsamında bu bölgede yoğunlaşmayı sağlayacak özendirici tedbirler üzerinde durulmasının gerekliliği talep edilmiştir.

- Yine Ceylanpınar Tarım İşletmesinde sadece bölgeye adaptasyonu yüksek kaliteli makarnalık buğday çeşitlerinin tohumluk üretiminin yapılması önerilmiştir.
12. Yem sanayisinde alternatif hammaddelerin araştırılmasının ve hammaddelerin ülke içerisinde tedarik oranının yükseltilmesinin önemine dikkat çekilmiştir.
  13. Hazır yemek sektörünün sürekli AR-GE, inovasyon ve yenilikçilik odaklı kendisini geliştirmesi, ülke içi ve yurtdışı tüketici taleplerinin sürekli izlenmesi ve bu verilere dayalı yeni hazır yemek çeşitlerinin geliştirilmesinin gerekliliği vurgusu yapılmıştır.
  14. İklim değişikliğinin tarımsal ürünlerde bu yıl gerçekleşen düşük sıcaklık zararında olduğu gibi, tarımsal üretim üzerindeki olumsuz etkilerinin her yıl değişken olarak görülebileceği gerçeği dikkate alınarak %70'e varan devlet katkısı ile hububat tarımında TARSİM üzerinden sigortalanması ve köy bazlı verim sigortası ve gelir koruma sigortası yaptırmanın önemi üzerinde durulmuştur.
  15. İklimin gidişatıyla tarımsal uygulamaların zamanlama açısından uyumlu olması, bunun için de akıllı teknolojilerden yararlanılması tavsiye edilmiştir. Akıllı teknolojiler konusunda uygulama ve eğitim merkezi olacak TİGEM'e bağlı, hayvansal üretim ve bitkisel üretim yapan bir TİM'nin belirlenerek, akıllı tarım teknolojileri ile donatılması ve akıllı tarım araştırmalarına yoğunlaşacak TAGEM'e bağlı bir Enstitünün görevlendirilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.
  16. Bu yıl 10-12 Nisan'da meydana gelen ve -15 dereceleri bulan don afetinin tahıllarda etkisinin sınırlı olmakla birlikte, erken ekim/zamansız sulama/uygun olmayan çeşit ekimi sonucu aşırı gelişme gösteren buğdaylarda zararlanmaların olduğu gerçeğinden hareketle, üreticilere erken ekimden aşırı sulama ve gübreleme uygulamalarından kaçınmaları, adapte olmuş çeşitleri ekmeleri tavsiye edilmiştir.
  17. Kırsal nüfusun azalması, köylerin boşalması, gençlerin tarımdan uzaklaşması, yaş ortalamasının yükselmesi konularına üretimde sürdürülebilirlik açısından tüm sektörün yoğunlaşmasının gerekliliği, sorunun çözümünde akıllı teknolojilerden yararlanılmasının kaçınılmaz olduğu, bunun için de tarımsal eğitimli/genç/kadın insan kaynağına ihtiyaç olduğu, tanımlı bu kişilerin ve girişimcilerin daha yüksek oranda pozitif ayrımcılık ve önceliklendirilerek desteklenmesi ve tarım eğitimi konusuna odaklanılmasının gerekliliği üzerinde önemle durulmuştur.
  18. Tarım Bakanlığı uhdesinde faaliyet gösteren Tarım ve Orman Gençlik Konseyinin faaliyetlerinin toplumda karşılık gördüğü, etkinliğin ülke sathına yayılması için bu yapının tarımsal potansiyeli yüksek olan ilerde de kurulması talep edilmiştir.

Saygılarımızla.

UHK 2025 HASAT ÖNCESİ HUBUBAT KONGRESİ

Kongre Sponsorlarımıza Teşekkür Ederiz

ANA SPONSORLARIMIZ

Altın Sponsorumuz

Gümüş
Sponsorumuz

Yaka Kartı
Sponsorumuz

Etkinlik Yönlendirme
Sponsorumuz

Stant Sponsorumuz

Stant Sponsorumuz

Bayrak Sponsorlarımız

Çay - Kahve Molası Sponsorumuz

